

" إذا دعا الرجل امرأته إلى فراشه فلم تأتته، فبات غضبان عليها لعنتها الملائكة حتى تصبح " (رواه البخاري ومسلم)
 وفي رواية: حتى ترجع ،
 وفي رواية: " حتى يرضى عنها زوجها ".
 وفي رواية: " والذي نفسي بيده، ما من رجل يدعو امرأته إلى فراشه، فتأبى عليه إلا كان الذي في السماء ساخطا عليها حتى يرضى عنها "

ความว่า "เมื่อสามีเรียกภริยาของเขามาซึ่งที่นอน (เพื่อร่วมประเวณี) แต่นางคือคิงที่จะมาจนสามีนอนในสภากที่มั่งโกรธนาง บรรดาเมษากษัตริยะจะสถาปแห่งนางจนกระทั่งรุ่งเช้า"⁹⁶

มีอีกรายงานหนึ่งกล่าวว่า "จนกระทั่งนางกลับใจไม่คือคิง"

อีกรายงานหนึ่งกล่าวว่า "จนกระทั่งสามีของนางพอใจต่อนาง"

อีกรายงานหนึ่งกล่าวว่า "ขอสาบานด้วยของค้อกิบาลผู้ซึ่งวิญญาณของฉันทอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์สามีท่านใดที่เรียกภริยาของเขาไปยังที่นอน (เพื่อร่วมประเวณี) แต่นางปฏิเสธที่จะไปที่นอน นางจะถูกผู้ที่อยู่บนฟากฟ้าโกรธจนกว่าสามีมีความพอใจต่อนาง"⁹⁷

มีรายงานจากมุอาซ บิน ญะบัต (เราะฎิยัลลอฮุอันฮ์) ท่านนบี (ค็อลดัตลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ได้กล่าวว่า

" والذي نفس محمد بيده، لا تؤدي المرأة حق ربها حتى تؤدي حق زوجها، ولو سألها نفسها وهي على قتب - أي على رحل - لم تمنعه نفسها "
 (رواه ابن ماجه واحمد)

ความว่า "ขอสาบานด้วยของค้อกิบาลผู้ซึ่งวิญญาณของฉันทมีค้ออยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ศตรีหนึ่งจะ ไม่เป็นผู้ทำหน้าที่ของนางค้อของค้อกิบาลของนางจนกว่านางได้ทำหน้าที่ของนางค้อสามีของนางแล้ว แม้ว่าเขาค้อกรนางในขณะที่นางอยู่ห่างจากเขาเป็นระยะทางไกล นางก็จะรีบเร่งไปหาเขาโดยไม่ขัดขืนตัวของนางจากเขาเลย"⁹⁸

ในค้วบทของหะดีษข้างคั้นนี้การสถาปแห่งมีสาเหตุเกิดจากการปฏิเสธของภริยาในเวลากลางคั้นค้อฮิดค้ำว่า حتى تصبح ซึ่งแปลว่า "จนกระทั่งรุ่งเช้า" แต่ไม่ได้หมายความว่าในเวลา

⁹⁶ รายงานค้อฮิดค้อกิบาลหะดีษที่ 5193 และมุศลิหะฮะดีษที่ 122

⁹⁷ รายงานค้อฮิดค้อกิบาลหะดีษที่ 3237,มุศลิหะฮะดีษที่ 1436และฮะอานูวาหะดีษที่2141

⁹⁸ รายงานค้อฮิดค้อกิบาลหะดีษที่ 1853และฮะอานูวาหะดีษที่ 19623 หะดีษค้ำฮะดีษ (al-Albani,2000:2:417)

กลางวันภริยาสามารถปฏิบัติ หรือไม่สนองตอบความต้องการของสามีได้ เพราะในคัมภีระคิษ
ระบุเฉพาะเวลากลางคืนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการร่วมประเวณีปกติส่วนมากจะกระทำในเวลา
กลางคืน (al-'Asqallānī, n.d.: 9:294)

อิบ努หะญูร ไลอ์ฮิบาหะคิษนี้ว่า กฎหมายอิสลามไม่อนุมัติให้ภริยาตั้งที่นอนของสามีของ
คนใดที่ไม่มีเหตุผล เช่นเดียวกับความเห็นของฮันนะละวีซ แต่ได้เพิ่มเติมอีกว่า (การมีประจำเดือน
ของภริยาไม่เป็นเหตุผลที่จะนอนร่วมกับสามีได้) (al-Nawawī, 1996 : 1059)

อีกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวของภริยาเพื่อสนองตอบทางเพศของสามี คือกฎหมาย
อิสลามไม่อนุมัติให้ภริยาถือศีลอดนอกจากรับอนุญาตจากสามีก่อนทำนรตูลกอสุ
(ค็อลลัตกอสุ อุละลัฮวะตักกัม) ได้กล่าวไว้ในหะดีษรายงานจากอะบี สุร็อยเราะฮ์ (เราะฎีอ์กอสุ
อันฮ์) ว่า

” لا يحل للمرأة أن تصوم وبعلها شاهد إلا بإذنه ” (رواه البخاري)

ความว่า “ไม่อนุญาตให้ภริยาถือศีลอดในขณะที่สามีอยู่ นอกจากจะได้รับอนุญาตจากเขา
เสียก่อน”⁹⁹

อิบ努หะญูร อักอ์ศกออานีย์ (al-'Asqallānī, n.d.: 9 : 39) กล่าวว่า การถือศีลอดในหะดีษ
นี้หมายถึง การถือศีลอดที่ไม่ใช่ในเดือนเราะมะฎอน ส่วนการถือศีลอดชนิดใช้ของเราะมะฎอนที่
ภริยาโค้งปฏิบัติเนื่องจากมีประจำเดือน ภริยาต้องขออนุญาตจากสามีในช่วงระหว่างเดือนเขา
วาล (เดือนสิบ) ถึงเดือนชะบาน (เดือนเก้าของเดือนอิสลามในปีต่อไป) ซึ่งมีหลักฐานจากหะ
ดีษรายงานจากอุฮาอิชะฮ์ (เราะฎีอ์กอสุอันฮา) ความว่า “ถ้าฉันจำเป็นต้องละศีลอดเราะมะฎอน
เนื่องจากมีเลือดประจำเดือน ฉันไม่สามารถชดเชยได้จนกว่าเดือนชะบานที่จะมาถึง”¹⁰⁰

นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การถือศีลอดชนิด¹⁰¹ของภริยาโดยไม่ได้รับอนุญาต
จากสามีของนางในขณะที่เขาอยู่ถือว่า หะรอม แต่นักวิชาการบางคนจากสายซาลิฟีย์ถือว่า มัก
รูฮเท่านั้น ส่วนฮันนะละวีซ (al-Nawawī) เห็นด้วยกับความเห็นว่าหะรอม เนื่องจากทำนรตูลกอสุ
(ค็อลลัตกอสุ อุละลัฮวะตักกัม) ใช้ห้ามไม่ให้ภริยาถือศีลอดชนิดในขณะสามีอยู่

⁹⁹ รายงานโดยอับดุลกอวีลหะดีษที่ 5192

¹⁰⁰ รายงาน โดยอับดุลกอวีลหะดีษที่ 1950 และนุศลิม 2682

¹⁰¹ หมายถึง การถือศีลอดที่กฎหมายอิสลามไม่อนุมัติด้วยตนเอง

ทั้งนี้เพราะสามีมีสิทธิในการร่วมประเวณีกับภริยาของเขาตลอดเวลา และภริยาจำเป็นต้องสนองตอบทันทีโดยไม่ให้เสียโอกาสด้วยการถือศีลออกศุนด์ และเมื่อสามีต้องการร่วมประเวณีที่เป็นสิทธิของสามี และเขามีสิทธิจะให้บุตรการถือศีลออกของภริยาด้วย (al-Shaukānī, n.d.:6:239) และภริยาไม่ควรปฏิเสธสามีเมื่อสามีต้องการสิ่งใดจากตัวนาง นอกจากด้วยสาเหตุที่ชอบด้วยกฎหมายอิสลาม เช่น ในยามนางมีประจำเดือน หรือถือศีลออกในคืนเราะมะฎอน

จากหะดีษนี้ เข้าใจว่าส่วนหนึ่งของสิทธิของสามีที่เป็นหน้าที่ของภริยา คือภริยาไม่ถือศีลออกศุนด์นอกจากได้รับอนุญาตจากสามี ทั้งนี้เพื่อจะได้สนองตอบสิทธิทางเพศของสามี เมื่อเขาต้องการร่วมประเวณีกับนางและจะได้ไม่มีอุปสรรค ถึงแม้บางครั้งนางจะไม่ต้องการก็ตาม แต่การเอาอกเอาใจสามีเป็นสิ่งที่มีความหมายยิ่งกว่าสิ่งอื่นๆ เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่จะให้ความรัก ความเข้าใจระหว่างสามีภริยาคงอยู่ตลอดไป (มูรีด ทิมะเสน, 2543 :17-18)

ในกรณีสามีไม่อยู่ ภริยาสามารถถือศีลออกศุนด์ได้ เมื่อสามีกลับมาในขณะที่นางถือศีลออกเป็นสิทธิของสามีที่จะบุตรการถือศีลออกของนางโดยไม่ถือว่าเป็นความคิดแต่อย่างใดและในกรณีสามีอยู่บ้าน แต่ไม่สามารถร่วมประเวณีกับภริยาของเขาได้เนื่องจากป่วยเป็นต้น เป็นกรณีเดียวกันกับสามีไม่อยู่ (al-'Asqallānī, n.d. :9 :296)

อัลฮัยษะมีอี (al-Halithamī, 1994 :1 : 448 – 449) ได้ให้คำพิเคราะห์ว่า การที่ภริยาถือศีลออกศุนด์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามีก่อนถือว่าเป็นบาปใหญ่เพราะมีหลักฐานจากหะดีษที่ท่านรซูลุลลอฮฺ (ศ็อลลัลลอฮฺ อูลัยฮิอะสลัม) กล่าวว่า

“... ومن حق الزوج على الزوجة أن لا تصوم تطوعاً إلا بإذنه فإن فعلت جاعت وعطشت ولا يقبل منها ” (رواه الطبرانی فی الأوسط)

ความว่า “ และส่วนหนึ่งเป็นสิทธิของสามีเหนือภริยา คือนางจะไม่ถือศีลออกศุนด์เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสามี ดังนั้นหากนางกระทำ นางก็จะหิวและกระหายน้ำโดยไม่ได้รับผลบุญของการถือศีลออกเลย”¹⁰²

ทั้งนี้เนื่องจากการถือศีลออกศุนด์ของภริยาที่ไม่ได้รับอนุญาตจากสามีเป็นเหตุทำให้สามีไม่สามารถใช้สิทธิร่วมประเวณีกับภริยาได้ เพราะเกรงว่าจะทำให้อับอายของภริยาเสีย เขาจึง

¹⁰² รายงานโดยศ็อลฮานะบะรอญีน อัลฮาซิมีย์ หะดีษนี้ถูกบันทึกไว้ในญะฮัซซัฮ์อัลญะมาฮียะฮ์ที่ 2224

ต้องยอมที่จะไม่ร่วมประเวณีกับนางที่กำลังถือศีลอด ถึงแม้ว่าเขามีความต้องการทางเพศ ซึ่งการถือศีลอดของภริยาสรางความเสียหายแก่เขา ดังนั้นถือว่าเป็นบาปใหญ่

บางครั้งอาจจะเข้าใจว่ากฎหมายอิสลามเอาเปรียบภริยามากเกินไปถึงขนาดบัญญัติห้ามภริยาถือศีลอดชนิดเพื่อเอาใจสามี ทั้งๆเป็นการกักต้ออัลลอฮ์และมีความประเสริฐอย่างหนึ่งและมีผลตอบแทนด้วย ที่จริงกฎหมายอิสลามไม่ได้เอาเปรียบภริยาแต่อย่างใด เพราะกฎหมายอิสลามให้ความยุติธรรมเสมอ ซึ่งในเรื่องนี้ได้บัญญัติให้สามีรักษาสิทธิทางเพศของภริยาเช่นกัน จะเห็นได้ว่าท่านรศูดุลลอฮ์ (ค็อลดัตลอสฺซุละลัยฮะสลัลัม) ทั้งสามีไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อพระองค์อัลลอฮ์อย่างเดียว แต่ให้คำนึงถึงสิทธิของตัวเองและของภริยาคด้วย ดังปรากฏในหะดีษต่อไปนี้

" عن عبد الله بن عمرو بن العاص قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : يا عبد الله ، ألم أخبر أنك تصوم النهار وتقوم الليل؟ قلت: بلى يا رسول الله، قال : فلا تفعل ، صم وأطهر ، وقم ونم ، فإن لجسدك عليك حقا ، وإن لزوجك عليك حقا ، وإن لزورك عليك حقا . وإن حسبك أن تصوم من كل شهر ثلاثة أيام فإن لك بكل حسنة عشر أمثالها ، فإن ذلك صيام الدهر كله " (رواه البخاري)

ความว่า "รายงานจากอัลคุดลอสฺ บิน อัมรฺ บินอัลอวาส(เราะฎีอัลลอฮุอันฮฺ) กล่าวว่า ท่านรศูดุลลอฮ์ (ค็อลดัตลอสฺซุละลัยฮะสลัลัม) ได้กล่าวแก่ฉันว่ามีอัลคุดลอสฺ ฉันได้รับการบอกเล่าว่า เจ้าจะถือศีลอดคอนกลางวัน (ตลอดชีวิต) และจะละหมาดกลางคืน (ตลอดชีวิต) ไช้ไหม ฉันตอบว่า "ไช้ครั้นท่านรศูดุลลอฮ์ ท่านจึงกล่าวว่า เจ้าอย่าทำเลย เจ้าจงถือศีลอด (บางวัน) และงดถือศีลอด (บางวัน) จงละหมาดบ้างนอนบ้างตอนกลางคืน แท้จริงร่างกายของเจ้าก็มีสิทธิเหนือเจ้า ดาสองข้างของเจ้าก็มีสิทธิเหนือเจ้า ภริยาของเจ้าก็มีสิทธิเหนือเจ้า และนขาของเจ้าก็มีสิทธิเหนือเจ้า แท้จริงเพียงพอสำหรับเจ้าด้วยการถือศีลอดสามวันต่อเดือน เพราะทุกๆความดีจะมีผลตอบแทนสิบเท่า ดังนั้นการกระทำดังกล่าวจึงเหมือนกับถือศีลอดตลอดปี"¹⁰³

อิบน์บัฏฏอล (Ibn Battāl) กล่าวว่า ในหะดีษมีการกล่าวเตือนสามีเพื่อไม่ให้เน้นหนักในการทำอิบาดะฮ์มากเกินไปทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในทางเพศต่อภริยา(al-'Asqallānī, n.d. : 9:399)

¹⁰³ รายงานโดยอักษะกีษะฮ์ที่ 5199

2.3.2.3 ขอมรับและขอบอกคุณสามี

ในอิสลามมีหลักการหนึ่งสอนให้มนุษย์รู้จักบุญคุณของผู้อื่น เพราะผู้ที่ทำดี น่าจะได้รับการตอบแทนที่ดี หลักการนี้ปรากฏในกุรอานซึ่งอัลลอฮฺตรัสว่าในซูเราะฮฺอิบรอฮีม อยะฮฺที่ 7 ว่า

لِيُنشَكَرَ لَكُمْ (سورة ابراهيم / 7)

ความว่า “หากพวกเจ้าขอบอกคุณ ข้าจะเพิ่มพูนให้แก่พวกเจ้า”

โดยเฉพาะภริยาที่อยู่ร่วมกันและกินนอนกับสามีตลอด ซึ่งสามีได้ปฏิบัติหน้าที่คอยดูแลนางอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านการเงิน การอบรมสั่งสอน และรักษาความเป็นอยู่ของภริยา ท่านวสุ ลุดลอฮฺ (คือลัดลอสฺฮฺญะลีย์ฮฺวะฮฺลัดดีม) ได้กล่าวเตือนภริยาที่ไม่รู้จักบุญคุณของสามีในหะดีษบทหนึ่งรายงานจากอับดุลลอฮฺ อิบน์ อัมรฺ (เราะฎีฮัลลอฮฺอันฮูมา) ว่า

“ لا ينظر الله إلى امرأة لا تشكر لزوجها وهي لا تستغني عنه ”
(رواه النسائي والبخاري والحاكم)

ความว่า -อัลลอฮฺจะไม่มอง (หมายถึงไม่ให้ความสำคัญ และเอาใจใส่) ต่อสตรีในฐานะภริยาที่ไม่ขอบอกคุณสามีของนางทั้งๆ ที่นางมีความจำเป็นต้องพึ่งเขา¹⁰⁴

ตรงกันข้ามอิสลามห้ามภริยากระทำในสิ่งที่สร้างความเดือดร้อนแก่สามี มีหะดีษเล่าจากนุ อาศ บิน ญะบัร (เราะฎีฮัลลอฮฺอันฮฺ) ท่านวสุ ลุดลอฮฺ (คือลัดลอสฺฮฺญะลีย์ฮฺวะฮฺลัดดีม) ได้กล่าวว่า

“ لا تؤذي امرأة زوجها في الدنيا إلا قالت زوجته من الحور العين : لا تؤذيها ”
(رواه الترمذي)

ความว่า “ภริยาจะไม่ทำร้ายสามีของนางในโลกคุณฮานี้ มิฉะนั้นภริยาของเขาที่เป็นเจ้าสวรรค์จะกล่าวหาเธออย่างทำร้ายเขา ขออัลลอฮฺจงสังหารเธอ ความจริงเขาจะอยู่กับเธอเพียงชั่วครู่ ซึ่งเขาก็คือจะจากเธอมาอยู่กับเรานี้แล้ว”¹⁰⁵

¹⁰⁴ รายงาน โดยอิมามอะฮฺมัดและอับอับูรอซและอัลอิหมานและอิมามมุญิบีนโคโคโรในอียิปต์ฉบับว่าอียิปต์หน้าเลขที่ 58 หน้า 177 และพิมพ์โดย (al -Albani, 1995: 418)

¹⁰⁵ รายงาน โดย อับอับูอิมร่าฮฺที่ 1174 และพิมพ์โดย (al -Albani, 2000: 2418)

2.2.3.4 การรักษาศักดิ์ศรีของตัวเอง

หมายถึง การรักษาศักดิ์ศรีของตัวเองในฐานะภริยาจากการกระทำในสิ่งที่ทำให้เกิด ความเสียหายแก่ตัวเองและสามีของนางด้วย ซึ่งกฎหมายอิสลามได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากโดยมีอัลกุรอานและอัลหะดีษได้กล่าวถึง เช่น

อัลลอฮฺทรงพรตไว้โมอัลกุรอานในซูเราะฮฺอันนิสาฮฺ ายะฮฺที่ 34 ว่า

فَالصِّلِحَاتُ قَنِيئَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ (سورة النساء / 34)

ความว่า "บรรดาภริยาที่ดีนั้นคือผู้จงรักภักดี ผู้รักษาในทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ความลับหลังสามีเนื่องด้วยสิ่งที่ยัลลอฮฺทรงรักษาไว้"

ในอายะฮฺนี้ยัลลอฮฺทรงกล่าวถึงคุณลักษณะของภริยาซอลิหะฮฺ ส่วนหนึ่งคือ การรักษาศักดิ์ศรีของตัวเองในขณะที่สามีไม่อยู่

และอัลลอฮฺทรงพรตไว้ในอัลกุรอานในซูเราะฮฺอัลฮัจจาบ ายะฮฺที่ 35 ว่า

وَأَحْفَظِينَ رُؤُوسَهُنَّ وَالْحَفِظَاتُ... (سورة الأحزاب/ 35)

ความว่า "และบรรดาผู้รักษาอวัยวะเพศของพวกเขาที่เป็นชายและสตรี..."

ในอายะฮฺนี้ยัลลอฮฺทรงสรรเสริญบรรดาสตรีที่รักษาอวัยวะเพศของพวกนางจากสิ่งที่จะต้องห้ามและบาปด้วยการรักษาตัวไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ของนาง (al-Ashqar, 1994:555)

อีกคนหนึ่งท่านนบี (เคอลัตลลอลุฮฺอะลัยฮะสลัม) ได้กล่าวในหะดีษเล่าจากยิบตุลลอลุฮฺ บิน สลาม (เราะฎีอัลลอลุฮฺอันฮฺ) ว่า

"... وتحفظ عيبتك في نفسها ومالك " (رواه الطبري)

ความว่า "และเมื่อท่านไม่อยู่ นางก็จะรักษาท่านด้วยการรักษาตัวนางเองและทรัพย์สินของท่าน"¹⁰⁶

¹⁰⁶ รายงานโดยอับดุลอะซฮฺรอบีดีน ฮักกะมะนีหะฮฺอะดีนที่ 838

อีกส่วนหนึ่งของการรักษาความดี คือ ภริยาไม่ออกไปอยู่บ้านคนอื่นโดยไม่มีความจำเป็น ท่านรศูดตอลอซ (คือดลัดดอลอซุละลัยฮิวะดัลลัม) ได้กล่าวในหะดีษบทหนึ่งรายงานจากท่านหญิง อูอิชะฮฺ (เราะฎีซัลลอลอซุอันฮา) ว่า

" ما من امرأة تضع ثيابها في غير بيت زوجها إلا هتكت الستر بينها وبين ربها " (رواه الترمذی وأحمد وابن ماجه)

ความว่า "ไม่มีภริยาคนใดวางเสื้อผ้าของนางในบ้านที่ไม่ใช่บ้านสามีของนาง (กล่าวคือ ภริยาที่ออกจากบ้านสามีไปอาบน้ำที่บ้านคนอื่น) เว้นแต่นางได้กระทำการที่นำอับอายที่พระองค์อัลลอลอซุทรงปิดไว้"¹⁰⁷ (หมายถึง นางได้กระทำการที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่เกียรติยศและชื่อเสียงของนางและสามีของนาง)

2.3.2.5 ไม่อนุญาตให้บุคคลอื่นเข้าบ้านของสามี

ท่านรศูดตอลอซ (คือดลัดดอลอซุละลัยฮิวะดัลลัม) กล่าวในหะดีษบทหนึ่งรายงานจาก ออบูซุร็อยเราะฮฺ (เราะฎีซัลลอลอซุอันฮ์) ว่า

" ولا تَلْنن في بيته إلا بإذنه " (رواه البخاري ومسلم)

ความว่า "และภริยาจะต้องไม่อนุญาตให้ (คนใด) เข้าบ้านของสามีนอกจากจะได้รับอนุญาตจากสามีเสียก่อน"¹⁰⁸

อีกหะดีษหนึ่งรายงานจากอัมร์ อิบนิลฮัหฺ อัดดะหฺมียฺ (เราะฎีซัลลอลอซุอันฮ์) ท่านรศูดตอลอซ (คือดลัดดอลอซุละลัยฮิวะดัลลัม) ได้กล่าวไว้ว่า

....ألا إن لكم على نساءكم حقا ولنساءكم عليكم حقا، فحکم علیهن ألا یوطئن فرشکم من تکرهون، ولا یأذنن فی بیوتکم لمن تکرهون....." (رواه الترمذی)

ความว่า "พึงทราบไว้เถิดว่า แท้จริงพวกท่านมีสิทธิเหนือพวกภริยาของพวกท่าน และพวกภริยาของพวกท่านก็มีสิทธิเหนือพวกท่าน ดังนั้นสิทธิของพวกท่านที่เหนือกว่าพวกนางก็คือ

¹⁰⁷ รายงานโดยอัลดีรมิฮิยะดิมที่ 2803 . อะหมัดหะดีษที่ 24641 และอิบนิญารุซุหฺ หะดีษที่ 3750 ทะฟีหฺศานะอิลลาฮฺ (al-Albani,2000:2:165)

¹⁰⁸ รายงานโดย อัลบุคอรีหะดีษที่ 5195 และ มุสลิมหะดีษที่ 1026

พวกนางจะปล่อยให้ผู้ที่พวกท่านเกลียดชังมาเหยียบย่ำบนที่นอนของพวกท่านไม่ได้เป็นอันขาด และพวกนางจะอนุญาตให้ผู้ที่พวกท่านเกลียดชังเข้ามาในบ้านของพวกท่านไม่ได้เป็นอันขาด

กล่าวคือ ไม่เป็นที่อนุมัติสำหรับภริยาให้อนุญาตบุคคลหนึ่งบุคคลใด ชาย หรือ หญิง เข้าในบ้านสามีของนางในขณะสามีอยู่วันแต่ได้รับอนุญาตจากสามีก่อน (al-'Asqallāmi, n.d. :9:295)

2.3.3 การสร้างความรักพอใจให้แก่สามี

ความสุขในครอบครัว เกิดความรักและความผูกพันระหว่างสามีภริยา เพราะอิสลามได้ยกสถานภาพภริยาให้เป็นสถานที่ที่จะได้รับความสงบสุขทางจิตใจของสามีและเป็นความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นระหว่างนางกับสามีตามความประสงค์ของอัลลอฮ์ พระองค์ทรงครุสในอัลกุรอานในซูเราะฮ์อิรโรม อายะฮ์ที่ 21 ว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของภริยาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแต่งงานที่ทวให้ให้เกิด

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَقِرُونَ (سورة الروم/ 21)

ความว่า “และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์คือ ทรงสร้างคู่ครองให้แก่พวกเจ้าจากตัวของพวกเจ้าเอง เพื่อพวกเจ้าจะได้มีความสงบอยู่กับนาง และทรงให้ความรักใคร่และความเมตตาระหว่างพวกเจ้า”

ท่านรูดฎอลฮุ (คืออัลลัฏอลฮุอะลัยฮิอะสะลาม) ได้กล่าวในหะดีษบทหนึ่งเล่าจากอุมมุตะละมะฮ์ (เราะฎิยัลลอฮุอันฮา) ว่า

" إنا امرأة ماتت وزوجها عنها راض دخلت الجنة " (رواه الترمذي)

ความว่า “สตรีคนใดเสียชีวิตโดยที่สามีของนางมีความพอใจในตัวนาง สตรีคนนั้นจะได้เข้าสวรรค์”¹⁰⁹

¹⁰⁹ รายงานโดยอัลอิรรมีย์ที่ 161 หะดีษภาษาฮีบในญะฮิซซัฎฎานิมุญเลขที่ 2227

ในหะดีษนี้มีการกระดุนอย่างหนักแน่นให้ภริยาเชื่อฟังและสร้างความพอใจให้แก่สามี ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวเป็นหนทางการได้มาซึ่งสวนสวรรค์ (al-Shaukanī, a.d. : 6:209)

ดังนั้นการสร้างความรัก และความพึงพอใจให้แก่สามีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับภริยาที่มีความประสงค์จะเป็นเจ้าของสวรรค์ตามทีนบี (คือลัลลอลุฮฺ อุละฮฺฮฺวะฮฺลัลลัม) ใค้ยืนยันไว้ในอีกหะดีษหนึ่งว่า

” إلا أخبركم بنساء من أهل الجنة الودود الولود العود التي إذا ظلمت قالت هذه يدي في يدك لا لأوق غصضا حتى ترضى ” (رواه الدررالمعيني)

ความว่า “ฉันยินดีจะดำให้พวกเข้าทั้งหลายรู้ว่าสตรีที่จะเป็นชาวสวรรค์นั้น คือภริยาที่รักสามี ที่มีลูกคอกและสร้างประโยชน์ให้แก่สามี เมื่อนางปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม นางจะกล่าวว่ามีคือมือของฉันซึ่งอยู่ในมือของเข้า ฉันจะบิดคางจนกว่าเข้าจะพอใจฉัน”¹⁰⁰

จากหะดีษนี้ส่วนหนึ่งของคุณลักษณะของภริยาว่าเป็นชาวสวรรค์คือ ภริยาที่รักสามีและดูแลเอาใจใส่เขา ครองกันข้ามภริยาที่รังเกียจสามีของนางและไม่รู้จักความดีของเขา ภริยาลักษณะนี้อาจเป็นคนหนึ่งของชาวนรกคังที่ท่านรสูลุลลอฮฺ (คือลัลลอลุฮฺ อุละฮฺฮฺวะฮฺลัลลัม) ได้กล่าวในหะดีษรายงานโดยอับดุลบาส (เราะฎีอิลลอฮฺฮฺอันฮฺมา) ว่า

” ... ورأيت أكثر أهلها النساء، قالوا لم يا رسول الله ؟ قال : يكفرن. قيل يكفرن بالله ؟ قال : يكفرن العشير ويكفرن الإحسان .. ” (متفق عليه)

ความว่า “(อัลลอฮฺทรงให้ฉันได้เห็นผู้คนในนรก) ฉันเห็นส่วนมากเป็นสตรี บรรดาสหราชอาณาจักรของท่านรสูลุลลอฮฺถามว่า ทำไมเป็นอย่างนั้นไอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ? ท่านตอบว่า เพราะพวกนางปฏิเสธ มีคนถามว่า ปฏิเสธต่ออัลลอฮฺ หรือ ท่านตอบว่า (ไม่ใช่ แต่) พวกนางปฏิเสธความดีของสามี”¹⁰¹

มีอีกหะดีษหนึ่งรายงานจากอัสมาอุ บินต์ ซะฮิซ (เราะฎีอิลลอฮฺฮฺอันฮฺมา) ว่า

¹⁰⁰ หะดีษรายงานโดยอัลลอบูลลอฮฺ บินฮุกัยมาฮฺญะนาบิฮฺ ญะมาอียะฮฺมุฮัมมาดิเยฮฺ 2001

¹⁰¹ รายงานโดยอับดุลบาสฮฺฮฺอะฮฺดีษที่ 5197 และบุคคิฮฺอะฮฺดีษที่ 907

ความว่า "(บรรดาภริยาศอลิหะฮ์นั้นคือผู้จงรักภักดี) ผู้รักษาทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ถัดหลังสามีเมื่อถึงด้วยสิ่งที่ยึดถืออุทธรรักษาไว้"

ส่วนหนึ่ง คือรักษาทรัพย์สินของสามีเพื่อไม่ให้สูญหาย (al-Rāzī,1990 :10:72) เพราะการดูแลรักษาทรัพย์สินของสามีเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของภริยาศอลิหะฮ์ โดยท่านนบี (คือกัฎลอลฮุอะลียะฮ์วะตักลิม) ได้กล่าวในหะดีษรายงานจากอุมุรฺร็อยเราะฮ์ (เราะฎีอ์กัฎลอลฮุอันฮ์) ว่า

" خير نساء ركن الإبل نساء قریش - صالح نساء قریش - أحناء على ولد في صغره، وأرعاه على زوجها في ذات يده " (رواه البخاري)

ความว่า "บรรดาสตรีผู้ซึ่งขี่หลังอูฐที่ดีที่สุดคือ บรรดาสตรีของเผ่ากูร็อยฮ์ ซึ่งมีความรักแก่ถูกมากในขณะที่ลูกยังเล็กอยู่ และรักษาทรัพย์สินของสามีได้ดียิ่ง"¹¹³

มีอีกหะดีษหนึ่งรายงานจากอับดุลลอลฮ์ บิน สลาม (เราะฎีอ์กัฎลอลฮุอันฮ์) ท่านารูฎลอลฮุ (คือกัฎลอลฮุอะลียะฮ์วะตักลิม) ได้กล่าวว่า

"... وتحفظ خيبتك في نفسها ومالك " (رواه الطبري)

ความว่า "นางจะรักษาตัวนางเองและทรัพย์สินของท่านในขณะที่ท่านไม่อยู่"¹¹⁴

ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นชนิดใดก็ตาม ภริยาต้องรักษาให้ดีไม่มอบให้แก่คนอื่นในฐานะใดก็ตามนอกจากได้รับอนุญาตจากสามี หรือได้รับทราบการยินยอมของเขา ถ้าไม่เช่นนั้นนางจะได้รับการปาดามที่ท่านารูฎลอลฮุ (คือกัฎลอลฮุอะลียะฮ์วะตักลิม) กล่าวไว้ว่า

" ولا تعطى شيئا من بيته إلا بإذنه، فإن فعلت ذلك كان له الأجر وعليها الوزر " (سنن البيهقي)

ความว่า "ห้ามภริยาให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากบ้านของสามี นอกจากได้รับอนุญาตจากสามี ถ้าภริยากระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามี ทางสามีจะได้รับผลบุญและภริยาจะได้รับบาป"¹¹⁵

¹¹³ รายงานโดยอับดุลกุร็อยยะฮ์อะดีนที่ 5365

¹¹⁴ รายงานโดยอับดุลอะอะละฮ์บิอิน อัคศะอะฮ์อะอะดีนที่ 1838

¹¹⁵ รายงานโดยอับดุลอะอะละฮ์บิอินอัสนันของจามัฆ: 7 หน้าที่ 292

ถ้าหากวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินของสามีนั้น คือการไม่กระทำในสิ่งที่จะนำไปสู่ความเสียหายต่อทรัพย์สินของสามี หากภริยาไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ดีในด้านนี้แล้วย่อมทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อสามี เพราะทรัพย์สินของสามีโดยปกติแล้วจะเก็บไว้ที่บ้าน และภริยานั้นมีโอกาสที่จะกระทำการใดๆต่อทรัพย์สินนั้นได้ตลอดเวลา (อิหม่ามอะ ฮาดี, 2540 : 71)

2.3.6 การดูแลอบรมบุตร

2.3.6.1 ความสำคัญของบุตร

การมีบุตรของมนุษย์เป็นความประสงค์และเป็นกฎเกณฑ์ของอัลลอฮ์ในการสร้างมนุษย์ให้มีผู้ครองและบุตรหลาน อัลลอฮ์ทรงตรัสในอัลกุรอานใน ซูเราะฮ์ฮันนะฮ์ฮุดาฮะฮ์ที่ 72 ไว้ว่า

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ بَيْنًا وَحَفَافَةً
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ (سورة النحل/ 72)

ความว่า “และอัลลอฮ์ทรงกำหนดคู่ครองแก่พวกเจ้าซึ่งมาจากหมู่พวกเจ้า และทรงทำให้พวกเจ้ามีบุตรและหลานจากคู่ครองพวกเจ้า และทรงประทานริษะก็จากสิ่งดีๆแก่พวกเจ้า”

นอกจากนั้น การมีบุตรเป็นความหวังและเป็นคุณค่าที่สำคัญประการหนึ่งของการแต่งงาน เพราะฉะนั้นท่านรศูดุลลอฮ์ (ค็อดดิลลุลลอฮ์ฮะดีฮะฮ์ฮะดีฮ์) สนับสนุนให้แต่งงานกับสตรีที่สามารถมีบุตรมาก ท่านรศูดุลลอฮ์กล่าวในหะดีษรายงานจากมะอูคิล บิน ยะฮ์ร (เราะฎิยัลลอฮ์ฮุอันฮ์) ว่า

" تزوجوا الودود الولود، فإني مكثر بكم الأمم " (رواه أبو داود والنسائي)

ความว่า “พวกเจ้าจงแต่งงานกับสตรีที่รักสามี และสามารถมีบุตรมาก แท้จริงฉันภูมิใจในจำนวนมากของพวกเจ้าต่อประชาชาติอื่นๆ”¹⁶

¹⁶ รายงาน โดยอบูฮะดีษะฮ์ที่ 3050 และฮะดีษที่ 3229 และฮะดีษที่ 3784 (al-Albani, 1995 หน้า 1784)

ท่านอุมัร อิบน์ อัล-กอฎฎอบ (เราะฎิยัลลอฮุฮันัน) เป็นคนที่ชอบแต่งงานมากเพราะ
 อากจะให้ได้บุตรมาก (al-Ghāzālī, n.d. : 18)

ความหวังสูงสุดของบิคารมารคาจากลูก คือความมีศีลธรรมและคุณธรรมในชีวิตเป็นคนดี
 มีประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัวและสังคม ซึ่งเป็นความประสงค์และความภูมิใจของคนทุกคนที่มีบุตร

ท่านสุตฎอลอฮ์ (ค็อดดิลลอลอฮุฮะดัธฮิระลั๊กกัม) ได้กล่าวถึงความประเสริฐของลูกเศาะ
 และหุโนหะดีนเล่าจากอนุสุร็อยเราะฮ์ (เราะฎิยัลลอฮุฮันัน) ว่า

” إذا مات ابن آدم لقطع عمله إلا من ثلاثة : صدقة جارية أو علم ينتفع به أو ولد صالح يدعو له ”
 (رواه مسلم)

ความว่า “เมื่อลูกหลานอาดัม (มนุษย์) ตาย (ผลบุญของ) อะมัลของเขาจะขาดหมดไป
 เว้นแต่สามนั้นมาจากสาเหตุสามประการ คือ การบริจาคทานที่ถาวร หรือ ความรู้ที่คนอื่นเขา
 ประโยชน์ได้ หรือลูกเศาะและสุที่ขอพรจากอัลลอลอฮ์ให้เขาเสมอ”¹¹⁷

2.3.6.2 หน้าที่ของภริยาในการดูแลบุตร

การอบรมดูแลบุตรเป็นหน้าที่ของบิคารมารคาตามที่บัญญัติอิสลามกำหนดไว้ใน
 ในอัลกุรอ่านและ ฮัศสุนนะฮ์ เช่น คำคร่ำครวญของอัลลอลอฮ์ในอายะฮ์ที่ 6 ซูเราะฮ์ ฮัคคะหิร็ิมว่า

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا... (التحريم) (6)

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้
 หันจากไฟนรก”

อัซซาทิฮ์ยัยและบรรดาศหายากล่าวว่า หน้าที่นี้จะไม่พ้นจากภริยาในฐานะเป็นมารดา
 เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมบุตรที่นางต้องรับผิดชอบ (al-Nawawī, n.d.:1:51) ถึงแม้ว่า
 สามียอยู่ในฐานะเป็นพ่อเป็นผู้ปกครองครอบครัวก็ตาม เพราะแม่คือโรงเรียนแห่งแรกของลูกและเป็น
 ผู้ดูแลหลักค่อชีวิตของลูก เป็นผู้ให้กำเนิดลูก ให้น้ำนมเลี้ยง ดูแลอบรมให้ลูกในหลายๆด้านและ

¹¹⁷ รายงานโดยมุฮัมมัดฮิดีนที่ 1631

เป็นที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในบ้านของสามี ท่านรศุดุดตอสุ (คีอถลัดลอสสุ ทะลยฮิวะสัดลัม) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของภริยาต่อนุศรในหะดีษรายงานจากท่านอิบน์อุมร์ (เราะฎีซัลลอสสุอันฮุม) ว่า

" كلکم راع وكلکم مسؤول عن رعیته . والمرأة راعیة علی بیت زوجها
 وولده، فکلکم راع وكلکم مسؤول عن رعیته " (متفق علیه)

ความว่า "พวกท่านทั้งหลายเป็นผู้ปกครองดูแล และพวกท่านทั้งหลายย่อมมีความรับผิดชอบต่อผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของพวกท่าน ... ภริยาเป็นผู้ปกครองดูแลบ้านเรือนและบุตรของสามี แล้วพวกท่านทั้งหลายเป็นผู้ปกครองดูแล และพวกท่านทั้งหลายย่อมมีความรับผิดชอบต่อผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของพวกท่าน"¹⁰⁸

นอกจากนั้นท่านรศุดุดตอสุ (คีอถลัดลอสสุทะลยฮิวะสัดลัม) ได้กล่าวขบถบรคภริยาของเผ่ากูร็อยษุที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการดูแลบุตร ดังปรากฏในหะดีษรายงานจากอบูซุร็อยเระฮุ (เราะฎีซัลลอสสุอันฮ) ว่า

" خیر نساء رکن الإبل نساء قریش - صالِح نساء قریش - أحناه علی ولد فی صغره، ولراعاه علی زوج فی ذات یده " (رواه البخاری)

ความว่า "บรรดาสตรีผู้ซึ่งมีหลังอูฐที่ดีที่สุดคือ บรรดาสตรีของเผ่ากูร็อยษุ ซึ่งมีความรักแก่บุตรมากที่สุดในขณะที่บุตรยังเล็กอยู่ และรักษาทรัพย์สินของสามีได้ดีที่สุด"¹⁰⁹

ภริยาในฐานะเป็นมารคามีหน้าที่ต่อนุศรไม่น้อยกว่าสามีในฐานะเป็นพ่อ ดังนี้

1. ทำการ โกงนมและให้ทานหลังจากทารกคลอด

ในวันที่เจ็ดหลังจากทารกคลอดให้มีการตัดนม (โกงนมไฟ) และให้บริจาทองคำหรือเงินมีน้ำหนักเท่ากับนมของทารกไม่ว่าเป็นทารกชายหรือหญิง (al-Nawawī, l.c.d.: 8 : 413) ถึงแม้ว่าการตัดนมและการ ให้ทานทองคำไม่เป็นที่วาญิบ แต่เป็นบัญญัติที่สนับสนุนให้ปฏิบัติ เนื่องจากมี

¹⁰⁸ รายงาน โดย ฮักมุดอริษ์ หนะดีที่ 393 และมุศลิมหนะดีหนะดีที่ 1829

¹⁰⁹ รายงาน โดยฮักมุดอริษ์หนะดีที่5365

รายงานว่าท่านรูดอลลุส (คีอลัดลอลลุส อุลลัฮฺวะดัลลัม) ได้กล่าวถึงฟาติมะฮฺตอนที่น่างใจ
ตลอดชีวิตละกันว่า

" احلقتي رأسه وتصدقني بزينة شعره فضة على المساكين والأفاض، ففعلت ذلك،
قلت : فلما ولدت حسينا فعلت مثل ذلك " (رواه أحمد)

ความว่า "เของโกนผมของเขา และจงบริจาคทานเงินน้ำหนึ่กเท่ากับผมของเขาให้แก่
บรรดาผู้ยากจนและเศาะหาบะฮฺที่อาศัยอยู่ที่ระเบียของมัสยิด(ของฉัน) ฟาติมะฮฺกล่าวว่า แล้ว
ฉันก็ได้ปฏิบัติตามนั้นและเมื่อฉันได้คลอดลูกของฉันหญิงฉันก็ได้ปฏิบัติเช่นนั้นเหมือนกัน"¹²⁰

หะดีษนี้แสดงว่า ภริยาในฐานะเป็นมารดาของบุตรมีส่วนในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุตร
ตอนแรกเกิดตามที่ท่านอบี (คีอลัดลอลลุสอุลลัฮฺวะดัลลัม) ได้ใช้ให้ฟาติมะฮฺปฏิบัติกับบุตรของ
นางอัลหะสันและนางก็ปฏิบัติหน้าที่อันนี้ต่อหญิงด้วย

2. ให้นมแก่บุตร

อัลลอฮฺทรงไว้ในอัลกุรอานในซูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 233 ว่า

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَأَوْلَيْنِ لِيَمُنَّ أَزْوَاجُ اللَّائِمَاتِ

(البقرة/ 233)

ความว่า "และมารดาทั้งหลายจะให้นมแก่ลูกๆของนางเป็นเวลาสองปีเต็ม สำหรับผู้
ต้องการให้นมแก่พวกเขาอย่างสมบูรณ์"

นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า การให้นมแก่บุตรเป็นสิทธิของมารดา ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของ
นางโดยเฉพาะความเห็นของอัยชาฟีฮีย์ (Syyid al-Shūra, 1995 : 44) โดยอ้างหลักฐานจากอัลกุ
รอานใน ซูเราะฮฺอัลญะลาจ อายะฮฺที่ 6 ว่า { وَإِنْ تَعَارَفْتُمْ فَتَرْضِعْ لَهُ أُخْرَى } ความว่า เมื่อพวก
เจ้าตกลงกันไม่ได้ (โดยสามีไม่ยอมจ่ายค่าให้นมบุตรตามคำเรียกร้องของภริยา และภริยาไม่ยอม
ให้นมทารกจนกว่าสามีจะจ่ายตามที่เรียกร้อง) ก็จงให้สตรีอื่นให้นมแก่บุตรนั้น

¹²⁰ รายงานโดยอัยมาดอะฮฺดี 27725 หะดีษอะฮฺดี (al-Albani, 1985:4:402)

แต่ในกรณีไม่มีศตริอื่นให้มันบุตร หรือ มี แต่บุตรปฏิเสธจะคืนนมจากศตริอื่น จึงเป็นหน้าที่ของภริยาในฐานะเป็นมารดาให้นมแก่บุตร ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความถือครองแก่เขา (Farj, 1989: 154)

3. รักษาสภาพบริสุทธิ์ของบุตร

ท่านรสูลุลลอฮฺ (คืออลลัถลอฮฺ อะลัยฮิวะสัลลัม) ได้กล่าวในหะดีษรายงานจากอบูสุร็อยเราะฮฺ (เราะฎียัลลอฮุอันฮฺ) ว่า

" كل مولود يولد على الفطرة فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه
 كَمَا تَنبَحُ الْبَيْمَةَ جَمَاعًا، هل تحسون فيها من جدعاء " (رواه مسلم)

ความว่า "ไม่มีทารกคนใดคลอดออกมา นอกจากจะถูกกลดออกมาในสภาพฟิตเราะฮฺ บิดามารดาของทารกคือผู้ที่ทำให้ทารกนั้นเป็นฮิว เป็นคริสต เป็นมะญูสีฮฺ เช่นเดียวกับที่สัตว์ได้กลดออกของมันเป็นออกมาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ พวกท่านรู้สึกไหมว่ารูมันแห่ง?"¹²¹

คำว่าฟิตเราะฮฺหมายถึง สภาพที่บริสุทธิ์และแนวทางที่เที่ยงตรง กล่าวคือขณะที่มนุษย์คลอดออกมานั้นมีสภาพที่บริสุทธิ์และเป็นมุสลิม ดังที่มีรายงานจากอียาดุ บิน หิมาร จากท่านรสูลุลลอฮฺ (คืออลลัถลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม) ในหะดีษที่ท่านได้รับคำคร่ำครวญจากพระองค์ ซึ่งมีใจความว่า "แท้จริงข้าได้สร้างบรรดาบ่าวของข้าทั้งหมดในสภาพที่เที่ยงตรง แต่บรรดาไขฎอนได้ทำให้พวกเขาเอนเอียงออกจากศาสนาของพวกเขา" (al-'Asqalāni .n.d.:3:248)

กล่าวคือมีสภาพที่พร้อมที่จะทำความดีถ้าไม่มีสิ่งชั่วร้ายมาแทรกแซงเหมือนกับลูกสัตว์ที่คลอดออกมามีร่างกายครบสมบูรณ์และการที่สัตว์มีหูแห่งนั้น เกิดขึ้นภายหลังจากมันคลอดออกมาแล้ว ด้วยสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์และสิ่งอื่นเช่นเดียวกับมนุษย์จะดี หรือ เลวขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เขาเกิดและอาศัยอยู่ด้วยเช่นกัน (อรุณ บุญชม,ม.ป.ป. : 4:12)

4. ให้การดูแลบุตรอย่างเท่าเทียมกัน

ท่านรสูลุลลอฮฺ (คืออลลัถลอฮฺ อะลัยฮิวะสัลลัม) กล่าวในหะดีษรายงานจากอันนุอมาน บิน มะซีร (เราะฎียัลลอฮุอันฮฺ) ว่า

¹²¹ รายงาน โดยมุสลิมหะดีษที่ 2658

" اتقوا الله واعلموا في أولادكم " (رواه البخاري ومسلم)
 " وفي رواية لمسلم : " قاربوا بين أولادكم "

ความว่า " พวกเจ้าจงเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ และจงปฏิบัติระหว่างลูกๆของพวกเจ้าอย่าง
 ยุติธรรม ในรายงานของมุสลิมกล่าวไว้ว่า จงปฏิบัติระหว่างลูกๆของพวกเจ้าอย่างเท่าเทียมกัน"¹²²

จากคำสั่งของท่านรศูดุลลอฮ์ (คืออิมามอะลีอะฮฺ)ในหะดีษนี้แสดงว่าการปฏิบัติ
 ต่อลูกๆอย่างเท่าเทียมกันเป็นข้อบังคับในกฎหมายอิสลาม เพราะการเลือกปฏิบัติจะก่อให้เกิด
 ความแค้น และอิจฉาระหว่างลูกๆทำให้ความรักและความอบอุ่นหายไป ซึ่งไม่เฉพาะระหว่าง
 ลูกๆเท่านั้น แต่อาจเกิดขึ้นต่อบิดามารคาคือได้ ยิ่งกว่านั้นอาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคจิตใน
 สภาพต่างๆด้วย (al-'Ak,1998 : 238)

ส่วนความเท่าเทียมในเรื่องการให้ทรัพย์สินแก่ลูกๆ บรรดานักวิชาการมีความเห็นว่าเป็น
 สิ่งที่ถูกกฎหมายอิสลามสนับสนุนอย่างยิ่ง ถึงขนาดเรื่องการกอดจูบลูกๆให้มีการปฏิบัติอย่างเท่า
 เทียมกันระหว่างพวกเขา ซึ่งอัซฮาฟีฮียีมีความเห็นว่า สามิในฐานะเป็นบิดาและภริยาในฐานะ
 เป็นมารคาคือต้องปฏิบัติอย่างเสมอภาคกับลูกๆและห้ามเลือกปฏิบัติระหว่างพวกเขา (Ibn Qudāmah,
 1997 :8:259- 261)

5. การอบรมบุตร

ท่านรศูดุลลอฮ์ (คืออิมามอะลีอะฮฺ) ได้แนะนำให้บรรดาผู้ปกครองดูแลบุตร
 และให้การอบรมพวกเขาด้วยดี ดังที่ท่านรศูดุลลอฮ์ได้กล่าวในหะดีษรายงานจาก อนิส บินมาติก
 (เราะฎีอุลลอฮ์ฮันธี) ว่า

" أكرموا أولادكم، وأحسنوا لئبهم " (رواه ابن ماجه)

ความว่า "พวกเจ้าจงให้เกียรติแก่บุตรของพวกเจ้าและจงอบรมด้านจริยธรรมที่ดีงาม"¹²³
 มีอีกหะดีษหนึ่งรายงานจากอบีสะอิดอัลดุกดรี (เราะฎีอุลลอฮ์ฮันธี) ว่า

" من عال ثلاث بنات فلبنهن وزوجهن وأحسن إليهن فله الجنة " (رواه أبو داود)

¹²² รายงานโดย อัลบุคอรีที่ 2587 และมุสลิมที่ 1623

¹²³ รายงานโดยอิมามบุฆาร่าที่ 3671 และอิมามอะลี (al-'Albani, 1649)

ความว่า "ผู้ใดที่เลี้ยงบุตรสาวสามคน เขาได้อบรมสั่งสอนพวกเขา เธอ ได้จัดให้พวกเขา
แต่งงานมีครอบครัว และ ได้ทำดีต่อพวกเขา เขาจะได้เข้าสวรรค์"¹²⁴

6. วิธีการอบรมบุตร

ในการอบรมบุตร อิสลามเน้นให้ใช้ความเมตตา และสร้างความอบอุ่นให้แก่บุตรโดยไม่
ทะเลาะในด้านการลงโทษต่อการฝ่าฝืนและความผิดของบุตรตามความเหมาะสม เช่นในเรื่องการ
ละหมาดตามที่ห้ามรูดถูตอลสุ (คือถลถลอลสุละลัยฮิวะลัลลัม) ได้กล่าวในหะดีษหนึ่งรายงาน
จากอิบน์อุมร์ (เราะฎีอัลลอลฮันฮ์) ว่า

"مروا صبيانكم بالصلاة إذا بلغوا سبعا واضربوهم إذا بلغوا عشرة"
(رواه أبو داود وأحمد)

ความว่า ท่านทั้งหลายจงสั่งให้เด็กๆมาขเมื่ออายุได้เจ็ดขวบ และท่านทั้งหลายจงเขียนตี
สั่งสอนพวกเขาที่ไม่มาขเมื่ออายุได้สิบขวบ¹²⁵

อย่างไรก็ตามก่อนที่จะลงโทษด้วยการตีควรผ่านวิธีต่างๆเพื่อเตือนความผิดของบุตร ซึ่งมี
หลายวิธี เช่น แนะนำความถูกต้องอย่างอ่อนโยน ตามแบบอย่างของท่านรูดถูตอลสุ
(คือถลถลอลสุ ละลัยฮิวะลัลลัม) ก็ได้แนะนำวิธีการกินที่ถูกต้องในหะดีษรายงานจาก อุมร์ อิบน์
อปีสะละมะฮ์ (เราะฎีอัลลอลฮันฮ์) ว่า

"يا غلام سم الله وكل بيمينك وكل مما يليك" (البخاري)

ความว่า "โอ้เด็กเอ๋ย (เมื่อจะรับประทานอาหาร) จงกล่าวพระนามของอัลลอลฮ์เถิด จงรับ
ทานด้วยมือขวาของเจ้าและรับประทานสิ่งที่อยู่ใกล้กับเจ้า"¹²⁶

7. การสั่งสอนบุตร

การสั่งสอนบุตรบางที่ภริยาอาจต้องลงโทษด้วยการตี ซึ่งเป็นที่อนุมัติในกฎหมายอิสลาม
แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ เช่น ไมตี หรือคบน้า ซึ่งในเรื่องนี้บทบัญญัติอิสลามได้ห้ามอย่าง

¹²⁴ รายงานโดยอับดุลอะซีสที่ 5146

¹²⁵ รายงานโดยอับดุลอะซีสที่ 495 และอะหมัดหะดีษที่ 6689 และเศาะฮะฮ์เศาะฮีบ (Al-Albani, 2000 : 1 : 144)

¹²⁶ รายงานโดยอับดุลอะซีสที่ 5376

เค็ดชขาดและได้ตัดเดือนเสมอ ดังที่มีหะดีษหนึ่ง ท่านรศูดถูกลอสุ (เค็ดลัดถูกลอสุ อุะลัยฮิวะลัดลัม)
ได้เตือนให้ความระมัดระวังว่า

" إذا ضرب لحدكم فليتنق الوجه " (رواه مسلم و أبو داود)

ความว่า "เมื่อใครคนหนึ่งจะใช้วิธีการตี (ต่อผู้กระทำผิด) ขอให้เขาจงระมัดระวังอย่าตี
หน้า"¹²⁷ (รายงานจากอบูสุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ)

นักวิชาการกล่าวว่า คำกล่าวของท่านรศูดถูกลอสุ (เค็ดลัดถูกลอสุอุะลัยฮิวะลัดลัม) ใน หะดีษ
นี้ เป็นการห้ามอย่างชัดเจนไม่ให้ตีหน้าเพราะหน้าเป็นอวัยวะที่ละเอียดอ่อน มีความดีหลายๆ
อย่างและอวัยวะต่างๆที่อยู่บนใบหน้าเป็นอวัยวะที่มีคุณค่าทั้งสิ้น ดังนั้นการตีเพื่อตั้งสอนคือ
ระมัดระวังอย่าตีหน้า (al-Nawawi, 1996 : 2016)

8. สิ่งที่เป็นในการตั้งสอนแก่นุศร

กริยาในฐานะเป็นมารคามีหน้าที่ตั้งสอนบุตรตั้งแต่เด็กให้รู้จักหลักการและจริยธรรม
ต่างๆของศาสนาอิสลามพร้อมกับเรียนรู้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับทางโลกด้วย เพื่อที่จะได้เข้าใจและ
คุ้นเคยพร้อมปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีบุคลิกที่ดี ซึ่งกฎหมายอิสลามให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก

มีความเห็นที่น่ายินดีจากมัซฮับฮิญาซียะฮ์และมัซฮับฮันบะลียะฮ์ว่า ถ้าบุตรมีอายุหลังเจ็ด
ขวบเลือกจะอยู่กับมารคาก็ให้เขาอยู่กับมารคาในเวลากลางคืนและให้อยู่กับบิดาในเวลากลางวัน
เพื่อจะให้เขาได้ไปอยู่ ณ สถานที่ทำการสอนวิชาความรู้ ต่างๆเกี่ยวกับศาสนาและเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับทางโลกด้วยตามความเหมาะสมกับบุตร (al-Nawawi, n.d. : 20 : 235, Ibn Qudāmah, 1997 : 11
: 418-419)

หลักการต่างๆของอิสลามที่กริยาต้องสอนให้แก่บุตรมีดังนี้

1. หลักการความศรัทธาหรือ หลักการอิหม่านประกอบด้วย ความศรัทธาคืออัลลอฮุ
มลาอิกะฮฺ คัมภีร์ของพระองค์ ศาสนทูตของพระองค์ วันพิพากษา และถึงที่อัลลอฮุทรงกำหนด
ทั้งดี และไม่ดี

2. หลักการปฏิบัติ หรือ หลักการอิสลามนั่นเอง ประกอบด้วย การให้สัตย์ปฏิญาณว่าไม่
มีพระเจ้าที่ต้องเคารพสักการะนอกจากอัลลอฮุ และมุหัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮุ การชำระ
ละหมาดห้าวันต่อวัน การจ่ายซะกาต การประกอบพิธีฮัจญ์ และถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

¹²⁷ รายงาน โศกมุศอิมะฮิซที่ 2612 และอบูดาอูอะฮิซที่ ๓๓๓

โดยเฉพาะการละหมาด ท่านรูดถูกลอฮุ (คือถลัดลอสุอะตัยฮิวะถัถถัม) ได้เน้นให้อบรมสั่งสอน
 ให้ปฏิบัติตั้งแต่ในวัยเด็กตั้งที่ท่านรูดถูกลอฮุ (คือถลัดลอสุอะตัยฮิวะถัถถัม) ได้กล่าวในหะดีษ
 หนึ่งรายงานจากอิบน์ อุมีร์ อิบน์อุษัยศ (เราะฎีบีถลอสุฮันดี) ว่า

” مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين واضربوهم عليها وهم أبناء
 عشر سنين وفرقوا بينهم في المضاجع ” (رواه أحمد وأبو داود)

ความว่า “ท่านทั้งหลายจงสั่งให้เด็กๆละหมาดเมื่ออายุได้เจ็ดขวบ และท่านทั้งหลายจง
 เจียนตีสั่งสอนพวกเขาที่ไม่ละหมาดเมื่ออายุได้สิบขวบและมีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า จงแยกที่
 นอนระหว่างพวกเขา” (ชายหญิง เมื่ออายุได้สิบขวบ)¹²⁸

อัลมะฆะนาวี (al-Manāwī, 1356 H : 5 : 521) กล่าวว่า สาเหตุที่อิสลามต้องการให้บุตรทำการ
 ละหมาดในขณะที่ยังเล็กอยู่และให้เจียนตีสั่งสอนพวกเขาที่หึงละหมาดเมื่ออายุได้สิบขวบนั้น เพื่อ
 ต้องการให้ลูกได้คุ้นเคยและติดนิสัยการละหมาด ส่วนที่ให้แยกที่นอนระหว่างพวกเขา ก็เพื่อ
 ป้องกันจากความหายนะและความเสื่อมเสียที่อาจเกิดจากคัมหาราคะเมื่อส่วนหนึ่งที่เป็นพี่น้อง
 ของพวกเขาเป็นผู้หญิง เช่นเดียวกันกับหลักการปฏิบัติอิสลามอื่นๆกรียาต้องสอนให้ลูกฝึกปฏิบัติ
 เช่น การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน ถึงแม้อายุของเขายังไม่บรรลุนิติภาวะก็ตาม สำหรับ
 เรื่องนี้ ฮัรฎูบียอู บินด์ มุฮะวาวิช (เราะฎีบีถลอสุฮันดี) กล่าวว่า

” أُرسل النبي صلى الله عليه وسلم غداة عاشوراء إلى قرى الأنصار
 ” من أصبح مفطرا أفطيم بقية يومه ومن أصبح صائما فليصم ” . فكنا
 نصوم ونصوم صبياننا ونجعل لهم اللعبة من العهن فإذا بكى أحدهم
 على الطعام أعطيناه ذلك حتى يكون عند الإقطار ”
 (رواه البخاري ومسلم)

ความว่า “ท่านนบี (คือถลัดลอสุอะตัยฮิวะถัถถัม) ได้ส่งตัวแทนไปยังหมู่บ้านต่างๆของ
 พวกอัลอันศอรในตอนเช้าวันอาชูรออ์เพื่อประกาศให้พวกเขาทราบว่า ผู้ใดตอนเช้านี้ยังไม่ได้
 ถือศีลอดก็ให้เขาถือศีลอดช่วงเวลาข้างเหลืออยู่ และผู้ใดที่เข้านี้ได้ถือศีลอดก็ให้ถือศีลอดต่อไป
 (ฮัรฎูบียอู กล่าวว่) พวกเราได้ถือศีลอดและใช้เด็กๆให้ถือศีลอดด้วย และพวกเราได้ให้พวก

¹²⁸ รายงานโดยบุฮารุหะดีษที่ 495 และอะหมัดหะดีษที่ 6689 หะดีษสายะกีเอบัย (al-Albani, 1995:7:98)

เขาเล่นจนสัตว์ เมื่อเห็นคนหนึ่งคนใคร่องไห้เนื่องจากหิวอาหารพวกเราจะให้อาหาร ถึงแม้เวลา
ใกล้จะสืลอคก็คาน"¹²⁹

หรืออาจให้อือสืลอคส่วนหนึ่งของเคือนเราะมะฎอน หรือ สัคครั้งวันก็ได้ คาน
ความสามารถของถูก ทั้งนี้เพื่อสร้างควานสุ้นคยให้เขากับหลักการปฏิบัติของศาสนาและเป็น
สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ สอนให้ถูกเรียน ช่านและท่องจำอัลกุรอน เพราะหลักการและกฎ
เกยสุ์ค่างๆของศาสนาอิสลามมาจากอัลกุรอนเป็นอันดับแรก จะสอนด้วยตนเอง หรือ ให้คน
อื่นสอนก็ได้ (Zidān, 1993 : 10:116-117)

ส่วนจริยธรรมนั้น ควรสั่งสอนถูกให้มึกริยามารยาทที่คิงามมึคุณธรรมในชีวิตประจำวัน
เช่น การรับประทานอาหาร การคั้ม การนอน การเข้าห้องน้ำ การชุด การหักทาย การรักษา
ควานสะอาด การประพฤติกรรมพ่อแม่ การปฏิบัติต่อเพื่อนบ้านและแบก เป็นคั้ม และเมื่อถูกมึอายุ
พอสมควร มึวิชาวควานรู้ค่านศาสนาและมีบุคลิกที่ดี ให้สั่งสอนถูกให้สร้างคังคมที่ดีด้วยการ
ชักชวนคนอื่นทำควานคึ และห้ามปรามการกระทำสิ่งชั่วร้าย จงเอาค้วอย่างจากอัลกุรอน คังที่
อัลลอสูทรงคร์สเล่าเรือราวของลูกุมานที่เกยสั่งสอนบุตรของเขาในเรื่องหลักศรัททาว

وَإِذْ قَالَ لِقَمْنُنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَهُوَ يَعِظُهُمُ يَبْنِي لَا تُفْرِكْ بِاللَّهِ رَبُّ الشِّرْكَ لَظَلْمٌ

(سورة لقمان / 13)

ควานว่า “และจงรำลึกเมื่อลูกุมานได้คกล่าวแก่บุตรโดยสั่งสอนเขาวว่า “ไอ้ถูกเฮ็ช เจ้า
อย่าได้คังภาคึโคค้ออัลลอสูเพราะแท้จรงการคังภาคึนั้นเป็นควานคึคอย่างหั้นคึโดยน่นอน”
(จูเราะฮ์ลูกุมานอายะฮ์สุที่ 13)

ในส่วนค่านสอนที่เกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติและหลักคังคมท่านลูกุมานได้คกล่าวไว้ว่า

يَبْنِي أَقْبِرِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ

ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ (سورة لقمان / 17)

¹²⁹ รายงานโดยอัลญูซอซีร์ ๑๕ คิงที่ 1960 และจูนคณหะคิงที่ 1136

ความว่า “ไอ้ลูกเขย เจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการระมัดระวังและจงใช้กันให้กระทำความดีและจงห้ามปรามกันให้ละเว้นทำความชั่วและจงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่หนักแน่น มั่นคง” (ซูเราะฮ์สุฏุกมานอายะฮ์ที่ 17)

นอกจากนี้ฎุกมานได้ตั้งสอนลูกของเขาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และจริยธรรมที่ดีว่า

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنْ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتَ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ
(سورة لقمان / 18 - 19)

ความว่า “แล้วเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้อื่นอย่างชะโงก และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างเอ่อหึ่งของหงอ แท้จริงอัลลอฮ์มิทรงชอบทุกคนที่เอ่อหึ่งของหงอ และผู้ดูโอ้อวด และเจ้าจงก้าวเท้าของเจ้าพอประมาณ และจงลดเสียงของเจ้าลง แท้จริงเสียงที่น่าเกลียดคือเสียงของลา” (ซูเราะฮ์สุฏุกมาน อายะฮ์ที่ 18 – 19)

2.3.7 การประจำอยู่ในบ้าน

อัลลอฮ์ทรงตรัสไว้ในอัลกุอานในซูเราะฮ์อัลอะหฺซาบ อายะฮ์ที่ 33 ว่า

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ^ط (سورة الاحزاب / 33)

ความว่า “พวกนางจงประจำอยู่ในบ้านของพวกนาง”

ภริยาไม่ควรชอกนอกบ้านโดยไม่มีความจำเป็น เนื่องจากอายะฮ์นี้เป็นบัญญัติของอัลลอฮ์ ให้บรรดาสตรีทั้งหลายอยู่ประจำบ้านของพวกเขา ห้ามไม่ให้ออกจากบ้านนอกจากมีความจำเป็น ตามบทบัญญัติกฎหมายอิสลาม (Zaidi, 1993:7:288) เช่น ออกจากบ้านเพื่อไปทำการระมัดระวังที่มีสติ ประกอบด้วยพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์ ไปเรียน เข็มบิคาบารคา เข็มคนบิวช เข้าร่วมงานเลี้ยงการแต่งงาน เป็นต้น แต่ทั้งหมดนี้จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆที่ได้กำหนดไว้ (Ibn Kathir, 1992 : 3:53)

